

Directorate of Distance Education
Certificate Course in Sanskrit Annual Examination May/June, 2018
Paper - 1

(संस्कृतशिक्षा-प्रथमो भागः)

Time: 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. पञ्चानां पदानां वर्णान् पृथक् कृत्य लिखत ।** **5x1=5**
- (१) यथा - रामः = र् + आ + म् + अ + :
- (क) रमा (ख) गौरी (ग) महेश्वरः
(घ) गुरुः (ङ) तिरूपतिः (च) हरिः
(छ) एतौ
- II. यथेच्छं पञ्च संख्याः अक्षरैः लिखत ।** **5x1=5**
- (क) ८ (ख) १२ (ग) ५५
(घ) १६ (ङ) १०८ (च) २०
(छ) १२७
- III. यथायथं योजयत ।** **5x1=5**
- (१) शिशू (अ) पतन्ति
(२) पुष्पाणि (आ) स्तः
(३) फलानि (इ) नृत्यति
(४) मयूरः (ई) धावति
(५) अश्वः (उ) विकसन्ति
- IV. उचितक्रमेण संयोज्य पदं लिखत ।** **5x1=5**
- (१) वराशिनिः (२) मीजष्टन्मा (३) घाठविपीम्
(४) नञ्जव्यम् (५) याशटनकम्
- V. बहुवचने परिवर्तयत ।** **10x1=10**
- (१) सः गच्छति (२) बालौ धावतः (३) अहं पचामि
(४) तौ व्यजतः (५) एषः लिखति (६) एषा धरति
(७) त्वम् असि (८) त्वं पठसि (९) रमा क्रीडति
(१०) पुष्पं नयति
- VI. शून्यस्थानानि पूरयत ।** **5x1=5**
- (१)महिलाः । (का, के, काः)
(२) का। (माला, माले, मालः)
(३) के। (बालिका, बालिके, बालिकाः)
(४)कृष्णः । (कः, कौ, के)
(५)वृक्षौ । (कः, कौ, के)

(अनुवर्तते...)

- VII. रिक्तस्थानं पूरयत ।** **5x1=5**
- (१) वनं वने।
 (२) पर्ण..... पर्णानि ।
 (३)पुष्पे पुष्पाणि।
 (४) दलंदलानि ।
 (५) गृहं गृहे।
- VIII. बहुवचनरूपाणि लिखत ।** **10x1=10**
- (१) माला.....। (२) रमा।
 (३) मधुरं। (४) ग्रन्थालयः।
 (५) रामे। (६) लतायाः.....।
 (७) गुरुः। (८) रव्योः।
 (९) निशायां। (१०) नद्यौ.....।
- IX. पञ्च पुष्पाणां गृहोपकरणानां च नामानि लिखत ।** **10x1=10**
- X. पूर्ववर्तिसंख्यां लिखत ।** **10x1=10**
- (क), ७ (ख) २० (ग)४३
 (घ) १०० (ङ) १५२ (च) १२२
 (छ)१४१ (ज) ११७ (झ)२००
 (ञ)१११
- XI. परिवर्तितसंख्यां लिखत ।** **5x1=5**
- (क) ४१..... (ख) ५१..... (ग) ८३
 (घ) १४५ (ङ) १८८
- XII. शून्यस्थानं पूरयत ।** **5x1=5**
- (क) एकम्.....त्रीणि। (ख) नवदश.....एकविंशतिः।
 (ग) त्रिचत्वारिंशत्पञ्चचत्वारिंशत्। (घ) पञ्चदश.....सप्तदश ।
 (ङ) पञ्चविंशतिः षड्विंशतिः.....।
- XIII. संशोधनं कुरुत ।** **5x1=5**
- (क) लते अस्ति । (ख) हरी सन्ति । (ग) शिशवः गच्छति ।
 (घ) पितरौ चलति । (ङ) रमाः नृत्यतः।
- XIV. युष्मद् शब्दं प्रयुज्य पञ्चवाक्यानि लिखत ।** **5x1=5**
- XIV. अस्मद्-शब्दं प्रयुज्य पञ्च वाक्यानि लिखत ।** **5x1=5**
- XVI. उचितं पदं चिनुत ।** **5x1=5**
- (क)गौरी । (सा, एषः) (ख)शिशुः । (एतद्, एषः)
 (ग) वृक्षः। (तिष्ठति, तिष्ठन्ति) (घ) पुष्पं। (विकसति, विकसतः)
 (ङ) वनानि। (अस्ति, सन्ति)

Directorate of Distance Education
Certificate Course in Sanskrit Annual Examination May/June, 2018

Paper - 2

(संस्कृतशिक्षा-द्वितीयोभागः)

Time: 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. अधोनिर्दिष्टश्लोकयोः आकारान्तस्त्रीलिङ्गशब्दान् रेखाङ्कितान् कुरुत ।** **5x2=10**
- (१) भूर्भूमिश्चलाऽनन्ता रसा विश्वम्भरा स्थिरा ।
धरा धरित्री धरणी क्षोणी ज्या काश्यपी क्षितिः॥
- (२) सर्वसहा वसुमती वसुधोर्वी वसुन्धरा ।
गोत्रा कु पृथिवी पृथ्वी क्ष्माऽवनिर्मेदिनी मही ॥
- II. यथायथं योजयत ।** **5x2=10**
- (१) सा (क) महिलाः
(२) एताः (ख) रमे
(३) ते (ग) मालाम्
(४) तस्याम् (घ) बालिका
(५) ताम् (ङ) शालायाम्
- III. वाक्यानि लटलकारे लिखन्तु ।** **10x1=10**
- (१) बालकाः क्रीडन्तु।
(२) यूयं कुरुत।
(३) ते लिखन्तु।
(४) उमे गायताम्।
(५) गावः पिबन्तु।
(६) यूयं गच्छत.....।
(७) बालिकाः पठिष्यन्ति।
(८) वयं नेष्यामः।
(९) आवां वक्ष्यावः।
(१०) युवां पचतम्।
- IV. अधोलिखितानि क्रियापदानि बहुवचने लिखत ।** **10x1=10**
- (१) त्यजति (२) ददामि (३) करोति
(४) पिबति (५) शृणोति (६) नमति
(७) आसम् (८) नयति (९) पठति
(१०) नेष्यति

(अनुवर्तते...)

- V. भविष्यत्कालिकरूपाणि लिखत । 10x1=10
(१) जयति	(२) नमति	(३) वदति
(४) लिखति	(५) नयति	(६) करोमि
(७) चलति	(८) गृणोति	(९) पठति
(१०) पचति		
- VI. धातूनां प्रयोगपूर्वकं शून्यस्थानं पूरयत । 5x2=10
- (१) त्वं। (अस्)
- (२) युवां। (क्रीड्)
- (३) यूयं। (भू)
- (४) छात्राः। (पठ्)
- (५) बालिका। (गम्)
- VII. उदाहरणानुरूपं पूरयत । 5x2=10
- तृ + अनीयर् = तरणीयम् ।
- (१) + = गणनीयम् ।
- (२) कृञ् + अनीयर् =
- (३) रमा + ईशः =
- (४) विष्णु + उदयः =
- (५) मननीयम् ।
- VIII. सन्धिं कुरुत । 5x2=10
- (१) हरि + ईशः =
- (२) देव + आलयः =
- (३) गीता + उपदेशः =
- (४) रमा + ईशः =
- (५) विष्णु + उदयः =
- IX. यथेच्छं पञ्च संख्याः अक्षरैः लिखत । 5x2=10
- (क) ४२ =
- (ख) २० =
- (ग) १९ =
- (घ) २६ =
- (ङ) ९६ =
- (च) ९० =
- (छ) १२ =
- (ज) ७५ =
- X. धातूनां प्रयोगं विधिलिङ्लकारे कुरुत । 5x2=10
- (क) बालः पाठं। (पठ्)
- (ख) पाचकः ओदनं। (पच)
- (ग) वयं तत्र। (गम्)
- (घ) त्वं शीघ्रं। (धावु)
- (ङ) वृक्षात् पर्णं। (पठ्)